

PSIHOLOGIA EDUCAȚIONALĂ

DEZVOLTAREA GÂNDIRII CRITICE LA ADOLESCENȚI THE DEVELOPMENT OF CRITICAL THINKING IN ADOLESCENTS

CZU:159.923.2

DOI: 10.46728/pspj.2024.v45.i2.p33-40

Elena LOSÎI

conf. univ., dr în psihologie, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”
din Chișinău

<https://orcid.org/0000-0002-5032-9993>

Daniela GHIȚOIU

drd, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău
consilier școlar, Centru Județean de Resurse și Asistență Educațională
Constanța, România

<https://orcid.org/0000-0002-8223-0103>

Rezumat

*Articol descrie o parte a programului de intervenție, care urmărește dezvoltarea gândirii critice la adolescenți, în cadrul formal, folosind metode și tehnici ale educației nonformale. În experimentul formativ au participat 28 de adolescenți, cu rezultate scăzute la seria Testelor de Gândire Critică **Cornell** (14 GE și 14 GC). Programul pentru dezvoltarea gândirii critice a inclus 10 ședințe, folosindu-se o paletă largă de metode creative.*

Eficiența programului de dezvoltare a gândirii critice a fost confirmată cu ajutorul Welch's T-test care au arătat o diferență semnificativă statistic între grupuri ($p = 0.002$), cu o creștere a scorurilor la gândirea critică pentru grupul experimental. Aceste rezultate confirmă eficiența programului de îmbunătățire a abilităților de gândire critică ale participanților.

Cuvinte-cheie: gândire critică, adolescenți, educație non-formală, intervenții psihologice, retest.

Abstract

The article describes part of the intervention program, which aims to develop critical thinking in adolescents, in a formal setting, using methods and techniques of non-formal education. The formative experiment involved 28 adolescents with low scores on the Cornell Critical Thinking Test series (14 GE and 14 GC). The program for the development of critical thinking included 10 sessions, using a wide range of creative methods.

The effectiveness of the critical thinking development program was confirmed using Welch's T-test, which showed a statistically significant difference between groups ($p = 0.002$), with an increase in critical thinking scores for the experimental group. These results confirm the effectiveness of the program in improving the critical thinking skills of the participants.

Keywords: critical thinking, adolescents, non-formal education, psychological interventions, retest.

Actualitatea problemei. Dezvoltarea gândirii critice la adolescenți reprezintă o preocupare centrală a educației moderne, pe măsură ce societatea contemporană se confruntă cu provocările unei lumi digitale și profund globalizate. În condițiile în care adolescenții se află în centrul unui flux informațional intens, adesea nefiltrat și contradictoriu, capacitatea de a analiza și interpreta critic informațiile devine esențială pentru adaptarea eficientă la mediul actual. Gândirea critică este definită ca abilitatea de a evalua rațional și obiectiv informațiile, de a identifica prejudecăți și erori logice și de a lua decizii bine fundamentate [8]. Pentru prima dată termenul de „gândire critică” a fost folosit de filosoful și psihologul american John Dewey. Prin acest termen el înțelegea o atitudine științifică a minții. Alte modalități prin care s-a referit la gândirea critică au fost „gândire reflexivă”, „idee reflexivă”, „reflecție” și „gândire”. O persoană care are capacitatea de a gândi critic va adresa întrebările potrivite, pentru a fi cât mai bine informată, în loc să se mulțumească cu răspunsurile primite. Un copil care are această abilitate va putea să analizeze rațional lucrurile. Această abilitate joacă un rol cheie nu doar în succesul academic al adolescenților, ci și în dezvoltarea lor ca indivizi autonomi și responsabili. În același timp, o gândire critică înaltă dă adolescentului posibilitatea de a demitiza diverse credințe populare, sociale, familiale, care îngreunează propria creștere și dezvoltare.

După părerea lui R. Ennis, *gândirea critică*, este gândirea rațională, reflexivă care este concentrată pe a decide ce să credem sau ce să facem [4]. Gândirea critică este un produs, un punct la care ajunge gândirea noastră în momentul în care gândim critic din obișnuință, ca mo-

dalitate firească de interacțiune cu ideile și informațiile deținute. Este un proces activ, care se produce uneori intenționat, alteori spontan și care îl face pe cel care învață să dețină controlul asupra informației, punând-o sub semnul întrebării, integrând-o sau respingând-o.

În prezent, adolescenții din toată lumea se confruntă cu multiple provocări sociale și culturale care necesită abilități avansate de gândire critică. Accesul la rețelele sociale și la diverse platforme online a amplificat expunerea la informații, dar a și facilitat răspândirea dezinformării și a manipulării prin intermediul știrilor false, a publicității înșelătoare și a fenomenului de echo chambers – spații virtuale unde opiniile sunt constant confirmate și rareori contestate [7]. În acest context, capacitatea adolescenților de a discerne între sursele credibile și cele îndoielnice devine crucială pentru luarea deciziilor informată și pentru evitarea manipulării. Studiile arată că adolescenții care își dezvoltă gândirea critică sunt mai bine echipați pentru a recunoaște informațiile false și a se apăra împotriva influențelor externe dăunătoare. Adesea, manipularea se bazează pe vulnerabilitățile persoanei și nevoia de a accede ușor în diverse domenii, direct în vârful piramidei, dacă se poate. La adolescenți, datorită vârstei, a lipsei de maturitate și de experiență, manipularea este mult mai facilă. Tocmai din acest motiv, preocuparea școlii pentru dezvoltarea gândirii critice a adolescentului poate fi o punte spre succes social, care să ajute procesul de prevenție a unor arii de larg interes.

Un alt aspect important al actualității acestei teme este relația dintre gândirea critică și sănătatea mentală a adolescenților. Pe măsură ce tinerii învață să gândească critic, ei dobândesc și abilități de auto-

reflecție și de autoevaluare care le permit să gestioneze mai bine provocările emoționale. În contextul unei creșteri accentuate a problemelor de sănătate mentală în rândul adolescenților, abilitățile de gândire critică pot contribui la îmbunătățirea rezilienței și a capacității lor de a face față situațiilor stresante [1]. Astfel, integrarea activităților și strategiilor de gândire critică în programele educaționale nu este doar o inițiativă academică, ci și una de sprijin pentru sănătatea mentală a adolescenților.

Rolul gândirii critice în educația formală și nonformală Educația formală rămâne un mediu crucial pentru stimularea gândirii critice. Însă, mulți educatori susțin că programele tradiționale de educație se concentrează adesea pe memorarea informațiilor și nu pun un accent suficient pe dezvoltarea gândirii critice. Metodele pedagogice moderne, cum ar fi învățarea prin proiecte, dezbaterile și studiile de caz, sunt eficiente în încurajarea adolescenților să analizeze situații complexe și să își exprime opiniile într-un mod argumentat și logic [3; 9]. Aceste tehnici le permit tinerilor să își dezvolte capacitatea de a evalua informațiile din mai multe perspective și să ia decizii pe baza unor argumente raționale și bine documentate.

Educația nonformală, pe de altă parte, joacă un rol complementar important, oferind un spațiu mai flexibil și interactiv pentru dezvoltarea abilităților de gândire critică. Programele de voluntariat și activitățile extracurriculare, cum ar fi cluburile de debate și atelierile de dezvoltare personală, sunt exemple de contexte non-formale care favorizează gândirea critică prin experiență directă și prin interacțiune socială [2]. Astfel, aceste activități pot contribui la formarea unei gândiri independente și la dezvoltarea unor abilități

esențiale pentru adaptarea la mediul social și profesional de după absolvire. Pentru dezvoltarea gândirii critice sunt necesare condiții amicale, de siguranță, fără mari riscuri, în care ideile fiecărui membru al grupului sunt apreciate, respectate. De aceea învățătorul va trebui să demonstreze că și ideile mai infantile fac parte din procesul de gândire, iar ridiculizarea ideilor nu va fi tolerată, deoarece aceasta sufocă gândirea prin inducerea unui sentiment de risc personal.

Dezvoltarea gândirii critice în era digitală Pe măsură ce adolescenții navighează într-un spațiu digital vast, capacitatea de a analiza critic informațiile cu care intră în contact devine esențială. Conform cercetărilor recente, adolescenții petrec în medie între patru și șase ore zilnic pe internet, iar o mare parte din această expunere este dedicată rețelelor sociale. În acest context, gândirea critică devine un instrument indispensabil pentru protejarea împotriva dezinformării și a influențelor dăunătoare. Un studiu realizat de McGrew și colaboratorii săi (2018) a arătat că adolescenții care nu dețin abilități critice de evaluare a informațiilor sunt mai vulnerabili în fața știrilor false și a manipulărilor online [7].

Mai mult, dezvoltarea gândirii critice la adolescenți ajută la formarea unor competențe esențiale pentru adaptarea la piața muncii, întrucât aceasta valorizează tot mai mult abilitatea de a rezolva probleme complexe și de a lua decizii informate. Astfel, cultivarea gândirii critice nu doar că îi protejează pe tineri în fața manipulării, ci le și deschide oportunități profesionale, oferindu-le competențe transversale aplicabile într-o gamă variată de contexte.

Provocările și oportunitățile dezvoltării gândirii critice în contextul modern În pofida importanței recunoscute a

gândirii critice, dezvoltarea acestei abilități întâmpină o serie de provocări. În multe sisteme educaționale, accentul este pus pe obținerea de rezultate academice prin memorare și reproducere, iar gândirea critică rămâne adesea în plan secundar. Mai mult, în lipsa unor programe bine structurate, profesorii pot întâmpina dificultăți în integrarea gândirii critice în cadrul lecțiilor. Din acest motiv, formarea continuă a cadrelor didactice în acest domeniu este esențială, iar accesul la resurse educaționale dedicate poate facilita promovarea gândirii critice la clasă [4; 8].

Pe de altă parte, inițiativele de educație nonformală au demonstrat un impact semnificativ în dezvoltarea gândirii critice. De exemplu, proiectele de voluntariat și atelierele de leadership, în cadrul cărora tinerii au posibilitatea de a lua decizii autonome și de a reflecta asupra impactului propriilor acțiuni, contribuie la stimularea unei gândiri analitice și independente [2]. Astfel de inițiative permit adolescenților să se familiarizeze cu concepte de bază ale gândirii critice, cum ar fi analizarea argumentelor, evaluarea surselor și rezolvarea conflictelor de opinii.

Comisia Europeană a finanțat inițiative precum proiectul „Digital Youth”, care își propune să echipeze tinerii cu abilități de gândire critică necesare pentru a naviga corect informațiile digitale și a rezista manipulării, în special în contextul rețelelor sociale și al dezinformării online.

Asociația Americană de Psihologie (APA) a studiat modul în care abilitățile de gândire critică îi pot ajuta pe adolescenți să evalueze corect conținutul media și să se protejeze de manipularea emoțională, cum ar fi în publicitate sau în propaganda politică.

UNICEF a abordat rolul educației în dezvoltarea abilităților de gândire criti-

că pentru a ajuta copiii și adolescenții să evite manipularea de către conținuturi dăunătoare, mai ales în legătură cu sănătatea mentală, riscurile online și alfabetizarea media.

Cele zece ședințe propuse profesorilor, vin să sprijine procesul de dezvoltare a gândirii critice la adolescent în context contemporan și să crească educația pentru viață a acestora. Astfel, dezvoltarea gândirii critice la adolescenți este o prioritate a educației moderne, având în vedere complexitatea și volatilitatea lumii contemporane. Gândirea critică le oferă tinerilor un set de abilități esențiale pentru a naviga în siguranță în mediul online, pentru a înfrunta provocările sociale și profesionale și pentru a se dezvolta ca indivizi responsabili. Într-o lume în continuă schimbare, capacitatea de a gândi critic nu este doar un avantaj, ci o necesitate pentru adaptarea eficientă și pentru luarea deciziilor informate. Pe măsură ce educația continuă să evolueze, integrarea unor metode eficiente de dezvoltare a gândirii critice în ambele contexte, formal și nonformal, poate transforma adolescenții în adulți competenți și bine informați.

Scopul cercetării este de a studia și evalua eficiența programului de intervenții psihologice destinat dezvoltării abilităților de gândire critică la adolescenți.

Descrierea programului În cadrul experimentului formativ, am elaborat și aplicat programul „Zâmbete pentru viitor” în licee, un program de voluntariat, care aduce în prim plan jocul de socializare pentru toate vârstele [5].

Activitățile pentru dezvoltarea gândirii critice au fost realizate sub forma unui program de consiliere frontală, pentru acomodarea elevilor cu metodele nonformale de învățare. Tematica aleasă a vizat arii de dezvoltare a adolescenților: rolul educației

în dezvoltarea gândirii critice, erori în percepție, inteligența artificială ca creatoare de informații, rolul mass-mediei în educație, știrea falsă/știrea adevărată, reclamele în societatea de consum, marketing-ul și crearea de mituri etc. Aceste activități sunt orientate spre dezvoltarea unui set complex de abilități, cum ar fi:

- ✓ capacitatea de analiză și de luare a deciziilor bune;
- ✓ de a identifica, înțelege și realiza conexiuni logice între idei și argumente proprii,
- ✓ capacitatea de a avea o viziune clară asupra anumitor probleme;
- ✓ de a detecta greșeli de raționament în argumente și prezentări,
- ✓ de a distinge între fapte, opinii și judecăți de valoare
- ✓ capacitatea de percepție și de selectare rațională, justificată a soluțiilor;
- ✓ capacitatea de formulare a ideilor proprii, originale; capacitatea de persuasiune, de argumentare logică și convingătoare a propriilor idei și alegeri făcute;
- ✓ capacitatea de justificare argumentată a alegerilor realizate și a responsabilității pentru deciziile luate;
- ✓ capacitatea de a găsi căi de ieșire din situații dificile;
- ✓ capacitatea de rezolvare eficientă a problemelor într-un timp optim etc.

Pentru verificarea eficienței programului am avut două loturi în cadrul cercetării, un lot de control, și un lot experimental. Asupra lotului de control nu s-a intervenit, iar lotul experimental a fost alcătuit din subiecții (elevii de liceu) care au participat la programul de dezvoltare, în cadrul căruia s-a intervenit asupra factorilor care răspund de dezvoltarea psiho-comportamentală, emoțională și motivațională a elevilor. Pentru toți subiecții care au parti-

cipat la experimentul formativ s-a realizat o evaluare inițială și una finală. Folosind timpul pentru analiză drept măsură pentru dezvoltarea gândirii critice, ws-urile au fost realizate în zece săptămâni - un ws-op pentru fiecare săptămână. Această metodă a lăsat adolescenții să experimenteze cele învățate, prin confruntarea lor în viața cotidiană.

Metodologia cercetării Experimentul formativ a inclus 28 de adolescenți, repartizați în două grupuri cât mai omogene (GC- 14 și GE-14), care au fost selectați din cei 120 de adolescenți cu vârste cuprinse între **14 și 19 ani**, care au avut rezultate medii și scăzute la testarea abilităților de gândire critică în cadrul experimentului de constantare.

Ipoteza cercetării: presupunem că intervențiile psihologice după un program bine structurat, contribuie la dezvoltarea gândirii critice la adolescenți.

Instrumentele utilizate Pentru evaluarea gândirii critice, a fost folosită seria Testelor de Gândire Critică Cornell [6]. Este un instrument standardizat utilizat pentru a evalua abilitățile de gândire critică. Această serie a fost dezvoltată de Robert H. Ennis, Jason Millman și Thomas N. Tomko. Seria este folosită pe scară largă în mediul educațional și profesional pentru a măsura capacitatea de a gândi critic, de a raționa logic și de a rezolva probleme într-un mod eficient. Promovează conștientizarea proceselor de raționament. Este un instrument diagnostic valoros pentru programele educaționale sau de formale.

Rezultate și discuții Experimentul formativ realizat cu adolescenții a inclus 84 de ședințe de dezvoltare a gândirii critice prin joc, o perioadă de 5 luni. Programul de dezvoltare se bazează pe metoda experiențială – învăț, făcând. Partea practică a programului a lărgit dimensiunea

dezvoltării psihoemoționale și comportamentale, prin caracterul său experiențial practic. Orele dezvoltative preponderent realizate prin joc au fost realizate în birou și în parcuri. Tinerii au fost cei care au realizat design-ul de activitate, activitatea și feedback-ul de final, care i-a ajutat să învețe să comunice mai eficient, dar să - și dezvolte o serie de abilități pentru viață: să facă față situațiilor noi, să planifice o activitate, să transmită și să explice

idei în fața unui grup, să asigure siguranța participanților prin alegerea de jocuri potrivite vârstei, anotimpului, spațiului. Rezultatele obținute la finele experimentului formativ prin aplicarea aceluiași instrument de cercetare: seria Testelor de Gândire Critică Cornell de la proba retest în comparație cu rezultatele de la test pentru grupul formativ (GE) și grupul de control (GC) sunt ilustrate în tabelul 1.

Tabelul 1

Rezultatele grupului experimental și cel de control la test și retest

Nr. Crt.	Grup experimental GE test	Grup experimental GE retest	Diferența	Creștere	Grup control GC test	Grup control GC retest	Diferența	Creștere
1.	40	41	1	1	40	40	0	0
2.	29	34	5	1	37	37	0	0
3	28	30	2	1	45	45	0	0
4	33	33	0	0	57	58	1	1
5	37	36	-1	1	38	37	-1	0
6	39	40	1	1	39	39	0	0
7	39	48	3	1	40	40	0	0
8.	38	40	2	1	25	26	1	1
9.	35	39	4	1	29	29	0	0
10	30	31	1	1	35	36	1	1
11.	41	48	2	1	33	33	0	0
12	40	42	2	1	46	46	0	0
13.	44	45	1	1	40	40	0	0
14.	32	36	4	1	45	46	1	1

Pentru a evalua eficiența programului de dezvoltare a gândirii critice, a fost utilizat testul T pentru eșantioane independente, analizând diferențele dintre scorurile retest și test ale participanților din grupul experimental și cei din grupul de control. Deoarece Levene's Test a indicat o inegalitate semnificativă a varianțelor între grupuri ($p < 0.05$), a fost aplicat Welch's T-test. Valoarea $p < 0.05$ indică faptul că există o diferență semnificativă între grupul de control și grupul experimental în

ceea ce privește diferența scorurilor. Testul Levene's a fost semnificativ ($p < 0.05$), ceea ce indică o încălcare a presupunerii de egalitate a varianțelor. Prin urmare, rezultatul t-test-ului Welch (care ajustează pentru varianțe inegale) este mai de încredere. GE cu media diferenței: 1.93, SD (deviația standard): 1.64, SE (eroarea standard): 0.438. GC cu media diferenței: 0.214, SD: 0.579, SE: 0.155. Diferența dintre grupul experimental și cel de control este atât semnificativă statistic, cât și considerabilă

ca mărime. Grupul experimental a avut o îmbunătățire mult mai mare a scorurilor (media diferenței de 1.93) comparativ cu grupul de control (0.214), ceea ce indică faptul că intervenția aplicată grupului experimental a fost eficientă. Este important de remarcat că dispersia în grupul experimental este mai mare ($SD = 1.64$), ceea ce înseamnă că participanții din acest grup au avut o variație mai largă a răspunsurilor.

Rezultatele după implementarea programului de intervenții psihologice au arătat o diferență semnificativă statistic între grupuri ($p = 0.002$), cu o creștere mai mare a scorurilor la gândirea critică pentru grupul exp. Aceste rezultate sugerează că programul a fost eficient în îmbunătățirea abilităților de gândire critică ale participanților.

Analiza binomială a fost utilizată pentru a evalua semnificația statistică a schimbărilor scorurilor de gândire critică în urma participării la programul de dezvoltare. Pentru această analiză, am setat valoarea teoretică a testului la 0.2, având în vedere că aproximativ 21% din participanții grupului de control au înregistrat creșteri ale scorurilor, în mod natural, fără a fi expuși la intervenția programului. Astfel, am considerat că există o probabilitate de 20% (0.2) ca participanții să aibă creșteri sau scăderi naturale ale scorurilor. În cazul grupului experimental, $p < 0.001$ pentru nivelul 1 (participanții care au avut o creștere semnificativă a scorurilor), ceea ce sugerează că intervenția a avut un impact semnificativ asupra abilităților de gândire critică ale participanților. Această valoare p extrem de mică indică faptul că creșterea scorurilor în urma programului este mult mai probabilă decât ceea ce ar fi putut apărea întâmplător, iar schimbările observate sunt semnificative din punct de vedere statistic.

Concluzii: Dezvoltarea gândirii critice este una din cele mai importante abilități pe care trebuie să o formăm la copiii de azi, deoarece societatea se schimbă într-un mod foarte alert, iar accesul copiilor la informații este liber. Astfel, este imperios necesar ca ei să poată analiza, compara, evalua informațiile auzite sau citite pentru a trage concluzii pertinente și veridice. Dezvoltarea psiho-emoțională și comportamentală a adolescenților prin intermediul educației nonformale joacă un rol esențial în modelarea viitorului acestora, contribuind semnificativ la integrarea socială și la formarea unui tineret activ și responsabil. Educația non-formală, care include programele de voluntariat, le oferă adolescenților oportunitatea de a dezvolta abilități esențiale, cum ar fi inteligența emoțională, gândirea critică, comunicarea interpersonală și rezolvarea de probleme, care sunt adesea neglijate în cadrul educației formale. Aceste activități favorizează dezvoltarea abilităților „soft” care sunt cruciale pentru navigarea într-un mediu social complex și pentru succesul personal și profesional.

Un beneficiu semnificativ al educației nonformale este capacitatea de a stimula gândirea critică, un element fundamental în crearea unor cetățeni activi și informați, care pot contribui eficient la procesele democratice. Dezvoltarea gândirii critice la adolescenți îi încurajează să pună întrebări, să conteste normele sociale și să se implice mai activ în educația și viața lor socială [9]. În plus, aceste experiențe din cadrul educației nonformale, cum ar fi programele de leadership juvenil sau inițiativele comunitare, permit adolescenților să își pună în practică abilități de conducere și de luare a deciziilor, care se pot transforma în abilități valoroase în viitor. Mai mult, rolul liderilor de tineret în aceste

programe este esențial. Aceștia nu doar că servesc ca modele de urmat, dar și ca facilitatori ai dezvoltării, ghidându-și colegii să dezvolte reziliență și auto-conștientizare. Participând la activități de voluntariat, adolescenții își dezvoltă un simț al responsabilității și al valorii proprii, aspecte care contribuie la bunăstarea lor emoțională și la motivația școlară [2].

Astfel, integrarea educației nonformale în programele de dezvoltare a adolescenților este esențială pentru îmbunătățirea inteligenței emoționale, promovarea gândirii critice și formarea viitorilor lideri. Aceste intervenții generează efecte pe termen lung, care contribuie la creșterea personală și la coeziunea socială a tinerelor

generații. Dezvoltarea abilităților de gândire critică îi va impulsiona pe elevi să fie mult mai curioși, mai activi, mai implicați în sarcinile școlare și extrașcolare, mai motivați și responsabilizați în deciziile pe care le vor lua.

Idei de perspectivă: urmează să constatăm și demonstrăm statistic *Ce efecte ar avea implementarea unui program care să fie axat pe dezvoltarea psiho-emoțională și comportamentală la adolescenți prin intermediul voluntariatului și al dezvoltării gândirii critice? Ar duce la creșterea stării de bine în școală a elevilor, a motivației lor de învățare și ar determina scăderea comportamentelor inadapte prin utilizarea educației nonformale?*

BIBLIOGRAFIE

1. BAILEY, R., HETRICK, S. E., ROSENBAUM, S., PURCELL, R., & PARKER, A. G. *The Importance of Developing Resilience in Adolescents: A Review of Key Studies*. Journal of Adolescent Health, 67(4), pp. 323-329, 2020
2. BĂLAN, M. *Voluntariatul în educația tinerilor: Provocări și beneficii*. Chișinău: Editura Universitas. 2021. ISBN 978-9975-48-178-6
3. CEBANU, L. *Educația nonformală: caracteristici, principii, forme de realizare*. Chișinău: Editura Univers Pedagogic Nr. 1, 2014, ISSN 1811-6470. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/30743
4. Ennis, R. H. (2011). The Nature of Critical Thinking: An Outline of Critical Thinking Dispositions and Abilities. *Informal Logic*, 6(2), 35-42. ISSN: 0824-2577.
5. Ghițoiu, D. (2024). *Dezvoltarea gândirii critice la adolescenți în era internetului*. Iași: Editura Pim. ISBN 978-606-13-8307-8.
6. Insight Assessment. (2023). *Cornell Critical Thinking Tests*. Retrieved from www.insightassessment.com ISBN – 13 978-0-89455-288-5
7. McGrew, S., Ortega, T., Breakstone, J., & Wineburg, S. (2018). The Challenge That's Bigger than Fake News: Teaching Critical Thinking about Digital Media. *American Educator*, 41(3), 29-32. ISSN: 0148-432X https://www.aft.org/ae/fall2017/mcgrew_ortega_breakstone_wineburg,
8. Paul, R., & Elder, L. (2014). *Critical Thinking: Tools for Taking Charge of Your Learning and Your Life* (3rd ed.). Upper Saddle River, NJ: Pearson Education. www.ptgmedia.pearsoncmg.com . ISBN: 978129202714
9. Rusu, L., & Mihail, V. (2021). *Stimularea gândirii critice la adolescenți prin educația nonformală*. International Journal of Youth Studies, 28(1), 65-74. ISSN 1469-9680.

Primit la redacție 16.09.2024

Acceptat spre publicare 15.11.2024